

Česká republika

Česká školní inspekce

Jihočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Speciální školy, České Budějovice, Štítného 3

Štítného 3, 370 01 České Budějovice

Identifikátor školy: 600 022 242

Termín konání tematické inspekce: 25. únor – 26. únor 2003

Čj.:	071 1448/03-005007
Signatura:	tg1nw501

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální školy zřizuje Jihočeský kraj se sídlem v Českých Budějovicích jako příspěvkovou organizaci. Speciální školy zajišťují výchovně vzdělávací činnost pro široké spektrum žáků s mentálním postižením. Pro žáky s těžším postižením, kteří ukončili povinnou školní docházku nabízejí i profesní přípravu. Sdružují zvláštní školu, praktickou školu, školní družinu, speciální základní školu při nemocnici, speciální mateřskou školu při nemocnici a speciálně pedagogické centrum. Na základě potřeb spádové oblasti dále zřizuje třídu pomocné školy a speciální třídu pro žáky s lékařskou diagnózou autismus.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- Personálních podmínek ve speciální třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus
- Materiálně-technických podmínek ve speciální třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus
- Průběhu a výsledků vzdělávání ve speciální třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve speciální třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus (dále jen speciální třída) vyučují dvě učitelky. Jedna je odborně a pedagogicky způsobilá a ve třídě působí první školní rok. Další má středoškolské pedagogické vzdělání rozšířené studiem speciální pedagogiky, se žáky s autismem pracuje dva roky. Obě učitelky spolu velmi dobře spolupracují a ve speciální třídě vyučují všechny předměty.

Metodická pomoc je realizována nejčastěji spoluprací se speciálně pedagogickým centrem, které je součástí speciálních škol a zároveň garantem projektu AUTI tříd v Jihočeském kraji. Hospitační činnost je vzhledem ke specifickým potížím žáků s autismem realizována v omezené míře.

V rámci dalšího vzdělávání absolvovaly obě učitelky speciální kurz organizovaný Institutem pedagogicko psychologického poradenství v Praze. Kurz v rozsahu 50 hodin byl zaměřen na realizaci TEACCH programu, strukturalizaci a vizualizaci vzdělávací práce žáků s autismem. Další informace získávají z odborné literatury.

Personální podmínky ve speciální třídě mají velmi dobrou úroveň

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Speciální třída je umístěna na odloučeném pracovišti Husova 9, České Budějovice. Tato budova byla výrazně zasažena povodní, která zcela zničila původně vybudovanou třídu s veškerým vybavením, nábytkem, pomůckami a záznamy o žácích. V současné době je třída dočasně umístěna v místnosti ve druhém podlaží. Velikost třídy odpovídá počtu zařazených žáků. Menší prostor je však vyhrazen pro odpočinek a relaxaci žáků. Ve třídě byly vytvořeny ze staršího nábytku provizorní pracoviště žáků, které umožňují realizaci strukturovaného

režimu výuky. Každý žák má vlastní pracovní koutek označený fotografií a barevně odlišený. Výuka tělesné výchovy probíhá v blízké tělocvičně Střediska zdravotně postižených.

Učitelky a žáci používají učebnice a pracovní sešity pro pomocnou a zvláštní školu. Při jejich používání vycházejí ze vzdělávacího programu, podle kterého jsou pro žáky zpracovány individuální vzdělávací programy. Fond učebních pomůcek je po povodni postupně obnovován a doplňován. Aktivitou školy, učitelek a speciálně pedagogického centra se podařilo získat poměrně širokou škálu různých didaktických a speciálních pomůcek nutných pro práci se žáky s autismem. Vyučující používají i radiomagnetofon a televizor.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání ve speciálně třídě mají průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SPECIÁLNÍ TŘÍDĚ PRO ŽÁKY S LÉKAŘSKOU DIAGNÓZOU AUTISMUS

Realizace vzdělávacích programů

Všichni čtyři zařazení žáci jsou vzděláváni podle individuálních výchovně vzdělávacích programů. V souladu se závěry z klinického vyšetření a stanovené diagnózy mají dva žáci zpracovány programy podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy č. j. 24 035/97-22 a dva žáci podle Vzdělávacího programu zvláštní školy č. j. 22 980/97-22.

Vzdělávací programy jsou realizovány v souladu se zařazením do sítě škol.

Výuka všech žáků probíhá podle učebních osnov a učebních plánů výše uvedených vzdělávacích programů. Rozsah osvojovaného učiva je vždy přizpůsoben individuálním předpokladům žáků. Jeden žák je připravován na integraci do 1. ročníku zvláštní školy a v omezeném rozsahu se již v této třídě zúčastňuje výuky.

Výuka je v souladu s učebními plány vzdělávacích programů a individuálními výchovně vzdělávacími programy

Povinná dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy) obsahuje všechny požadované záznamy o průběhu a obsahu výuky.

Povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání

Kontrola plnění učebních plánů a osnov je prováděna každé tři měsíce, kdy jsou vyhodnocovány individuální výchovně vzdělávací programy. S vyhodnocením jsou seznamováni rodiče žáků i vedení školy, případně pracovnice speciálně pedagogického centra.

Systém kontroly plnění učebních plánů a osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání ve speciální třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus

Průběh vzdělávání důsledně vychází z TEACCH programu a dodržování zásad strukturalizace a vizualizace. Obě učitelky respektují při přípravě na vyučování i v jeho průběhu individuálního přístupu k žákům a uplatňují pozitivní, optimistický pohled na možnosti jejich vzdělávání. Nedílnou součástí jejich práce je snaha o úzkou spolupráci s rodinami žáků.

Základní formou vzdělávání je systém strukturovaného učení. Na začátku každého dne mají žáci vizuálně znázorněny požadavky a úkoly, které je čekají. Materiály pro plnění úkolů mají uloženy na svých pracovních místech vlevo a po splnění je odkládají vpravo. Každý úkol je znázorněn pomocí piktogramů. V případě, že je žák se svými úkoly hotov, nebo se projeví zvýšená únava má možnost relaxovat a odpočinout si.

Zadávané úkoly vycházejí z individuálních výchovně vzdělávacích programů. Ve sledované výuce se vždy jednalo o úkoly přiměřeně náročné. Každému žákovi se dostalo při jejich plnění přiměřené podpory a pomoci ze strany učitelek. Všichni žáci mají problémy v komunikaci. Výrazně jim pomáhají soubory piktogramů, které používají nejen v průběhu výuky, ale i pokud potřebují požádat o odchod na toaletu, odpočinout si, nasvačit se apod. Pokud to je možné, používají učitelky i verbální komunikaci.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Výsledky vzdělávání a výchovy ve speciální třídě jsou zjišťovány každé tři měsíce formou vyhodnocování plnění individuálních výchovně vzdělávacích programů. Vyhodnocení je podrobné a týká se kognitivní i behaviorální oblasti. S výsledky jsou seznamováni i rodiče žáků. Vyhodnocení je základem pro tvorbu dalšího programu. Z předložených hodnocení je zřejmý pokrok žáků ve většině oblastí, výrazně se zlepšují hlavně v rozvoji hrubé a jemné motoriky.

Výchovně vzdělávací práce ve speciální třídě je zaměřena na socializaci žáků, rozvoj kognitivních schopností a dovedností, zlepšování verbální i neverbální komunikace a minimalizaci excesů a deficitů v chování. Systém vzdělávání a výchovy je založen na strukturalizaci, individualizaci a vizualizaci. V rámci výuky je sledováno praktické využívání získaných znalostí, dovedností a návyků. Žákům je vytvářen prostor pro komunikaci s učitelkami a podle jejich schopností je obsah učiva rozšiřován nebo redukován. V přiměřené míře jsou používány názorné a didaktické pomůcky. Celkově má průběh vzdělávání a výchovy velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol je v souladu se Zřizovací listinou
- Součástí výchovně vzdělávací práce je canisterapie
- Diagnostiku všech zařazených žáků provedlo klinické pracoviště
- Výchovně vzdělávací činnost je negativně ovlivněna povodní v roce 2002, při které bylo zničeno veškeré vybavení, speciální pomůcky a záznamy o žácích

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT ČR, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 11. března 2002, čj. 14 678/02-21 s účinností od 1. března 2002
2. Zřizovací listina vydaná Jihočeským krajem se sídlem v Českých Budějovicích dne 1. 6. 2001
3. Dodatek ke zřizovací listině ze dne 19. 6. 2001
4. Osobní dokumentace učitelek ve speciální třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus
5. Třídní výkaz a třídní kniha speciální třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus za školní rok 2002/2003
6. Individuální výchovně vzdělávací programy žáků speciální třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus

ZÁVĚR

Speciální třída v současné době saturuje potřeby vzdělávání žáků s lékařskou diagnózou autismus ve spádové oblasti České Budějovice a Český Krumlov.

Dvě učitelky, které ve třídě působí, mají speciálně pedagogickou kvalifikaci a zúčastňují se certifikovaných kurzů zaměřených na problematiku autismu. Jejich ochota vzdělávat se a zájem o práci v této třídě se pozitivně odráží v průběhu a výsledcích vzdělávání a výchovy.

I přes velké úsilí školy a speciálně pedagogického centra se nepodařilo zcela doplnit fond názorných a didaktických pomůcek zničených při povodních. Současný stav však umožňuje plnění individuálních výchovně vzdělávacích programů a dodržování zásad strukturalizace, individualizace a vizualizace učiva. Používané vyučovací metody, komunikační metody a výchovné metody respektují schopnosti a možnosti žáků.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři   Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu   Mgr. Vladimír Ira

.....

V Českých Budějovicích dne 12. března 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Božena Coufalová

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Krajský úřad Jihočeský kraj, U zimního stadionu 1952/2, 37076 Č. Budějovice	25. 3. 2003	1598/03
Zřizovatel: dtto		

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány